

Джерело: складено автором на основі [2].

Економічний вплив ТНК у харчовій промисловості є, як позитивним, так і негативним. З одного боку, ТНК можуть залучати іноземні інвестиції, створювати робочі місця та стимулювати економічне зростання в країнах, де вони працюють. Однак діяльність ТНК у харчовій промисловості також може негативно вплинути на місцеву економіку, наприклад, шляхом витіснення малого бізнесу. Крім того, ТНК можуть надавати пріоритет прибутку над соціальною відповідальністю, що призводить до експлуатації праці та погіршення стану навколишнього середовища. Таким чином, розвиток ТНК у галузі харчової промисловості повинен бути спрямованим на досягнення балансу між комерційними інтересами та відповідальністю перед суспільством і навколишнім середовищем.

Список використаних джерел

1. Проблеми розвитку транскордонного співробітництва України в умовах Транснаціональні корпорації : навч. посіб. / С. В. Войтко, О. А. Гавриш, О. О. Корогодова, Т. Є. Моїсеєнко. Київ : КПІ ім. Ігоря Сикорського, вид-во "Політехніка", 2016. С.11.
2. Teal D. (2023). Top 100 Food & Beverage Companies. Covers the food and beverage processing industry. *Food Engineering*. URL : <https://www.foodengineeringmag.com/articles/101505-2023-top-100-food-and-beverage-companies> (дата звернення: 28.03.2024).

Попазова Д. І.

Здобувачка 33 групи ФМЕ

Уханова І. О.

кандидат економічних наук, доцент

АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ІНОЗЕМНИХ ТНК В УКРАЇНІ

На сучасному етапі в Україні діють впливові транснаціональні корпорації, чия активність має значний вплив на економіку України. Протягом років незалежності взаємовідносини між Україною та міжнародними корпораціями постійно змінювались, залежно від міжнародних тенденцій та досягнень у науково-технічному прогресі, приймаючи нові форми. Українське законодавство, яке стосується діяльності іноземних компаній на своїй території, відповідно до змін у зовнішньому середовищі, зазнало певних трансформацій. На сьогоднішній день відносини між транснаціональними корпораціями та Україною регулюються за допомогою законів України «Про господарські товариства», «Про іноземні інвестиції», «Про промислово-фінансові групи в Україні», «Про зовнішньоекономічну діяльність», «Про інвестиційну діяльність» [1].

Згідно інформації, наданої Національним комітетом статистики, наша країна в останні роки стала об'єктом значного інтересу з боку іноземних інвесторів у сфері економічного та промислового виробництва. Десятка основних країн-інвесторів, які складають практично 83% загального обсягу прямих інвестицій, включає такі країни: Кіпр, з вкладенням в розмірі 13 млрд 710,6 млн дол.; Німеччина (5 млрд 720,5 млн дол.); Нідерланди (5 млрд 111,5 млн дол.); Австрія (2 млрд 526,4 млн дол.); Велика Британія (2 млрд 145,5 млн дол.); Віргінські Острови (1 млрд 997,7 млн дол.); Франція (1 млрд 614,7 млн дол.); Швейцарія (1 млрд 390,6 млн дол.); Італія (999,1 млн дол) [2].

Більшість іноземних інвестиційних компаній сконцентровані у виробничих галузях, сферах фінансової та страхової діяльності, і найменше - в організаціях, які займаються науково-технічною діяльністю. Значний іноземний капітал країна отримала завдяки інвестиціям транснаціональних корпорацій, які можна побачити в таблиці 1.

Таблиця 1

Найбільші інвестори серед ТНК у промисловість України

Інвестори	Сума, млн дол. США	Напрямок вкладання капіталу
Pepsi Co (США)	250	Безалкогольні напої
Coca-Cola(США)	230	Безалкогольні напої
Cargill	85	Харчова промисловість, сільське господарство, торгівля
Nestle	41	Харчова промисловість
Sun INBEW	40	Пивоварна промисловість
Kraft Jacobs Suchard	20	Харчова промисловість

Джерело: складено автором на основі [3]

Відродження внутрішньої торгівлі, створення нових робочих місць, запровадження інноваційних технологій, збут нової продукції тощо, безперечно, є позитивним впливом на економіку України [4, с. 68-74].

Щоб адекватно оцінити вплив транснаціональних корпорацій на приймаючі країни, потрібно розглянути не лише позитивні сторони, але й загрози, що виникають в цьому контексті.

Одна з найбільших небезпек полягає у тому, що діяльність ТНК є транснаціональною, що породжує складні відносини між країнами. Національна економіка може стикнутися з такими загрозами: кількість ТНК та їхніх філій настільки велика, що перевищує кількість країн, що дозволяє їм безпосередньо взаємодіяти з головами держав та впливати на уряди, що приймають рішення [4, с. 85-92].

Крім того, ТНК прагнуть максимізувати свій прибуток, і це може призвести до ігнорування негативних економічних і соціальних наслідків своєї діяльності та експлуатації природних ресурсів. Вони також можуть лобіювати прийняття законів на свою користь і вживати дипломатичних заходів, щоб забезпечити свої інтереси. Світові резерви транснаціональних корпорацій

перевищують загальні резерви всіх центральних банків, що створює додаткові ризики для економіки та фінансової стабільності.

Також існує ймовірність, що іноземні інвестори можуть захоплювати перспективні види діяльності та нав'язувати застарілі екологічні технології. Україна не обмежує доступ іноземних компаній до галузей, таких як енергетика, металургійна промисловість, суднобудування, повітряний транспорт, які у багатьох країнах вважаються стратегічно важливими для національної безпеки [4, с. 94-108].

Отже, попри потенційні переваги, такі як відродження внутрішньої торгівлі, створення нових робочих місць, запровадження інноваційних технологій, збут нової продукції тощо, необхідно враховувати й можливі недоліки цього впливу. Зокрема, наявність складних відносин між країнами через транснаціональну природу діяльності ТНК може стати джерелом ризиків для національної економіки. Хоча взаємодія з ТНК може приносити певні переваги, важливо уважно вивчати й аналізувати умови співпраці з ними, щоб максимізувати користь та мінімізувати можливі ризики для національної економіки України.

Список використаних джерел

1. Верховна рада України. Офіційний сайт. Законодавство. URL : <http://portal.rada.gov.ua>
2. Державна служба статистики України. Офіційний сайт. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Мекшун П.В. Вплив діяльності транснаціональних корпорацій на економічну безпеку держави. *Науковий вісник ЧДІЕУ*. 2013. № 4. С. 157–162.
4. Рябець Н. М. Роль процесу транснаціоналізації в розвитку сучасної національної економічної системи України в умовах глобалізації: монографія. Київ: Талком, 2018. 340 с.

Прокопчук А. А.

Здобувачка 33 групи ФМЕ

Уханова Інна Олегівна

кандидат економічних наук, доцент

ГЛОБАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ

У першій половині 2023 року глобальні потоки прямих іноземних інвестицій (ПІІ) відновилися з дуже низького рівня, зафіксованого в другій половині 2022 року, але залишилися на 30% нижче рівня, зафіксованого в першій половині 2022 року. У Люксембурзі та Нідерландах спостерігалось значне зростання внаслідок скасування великих інвестиційних пільг у другій половині 2022 року. Потоки ПІІ до США, найбільшої країни-реципієнта ПІІ, залишалися стабільними. Однак у понад двох третинах країн-членів ОЕСР (Організації економічного співробітництва та розвитку) зафіксовано спад. Зменшення потоків ПІІ з країн ОЕСР частково пояснювалося зниженням